

Aktuellt i omvärlden

Händelser med relevans för företagens konkurrenskraft och växande regioner

Politik, Ekonomi, Socialt, Teknik och Ekologi

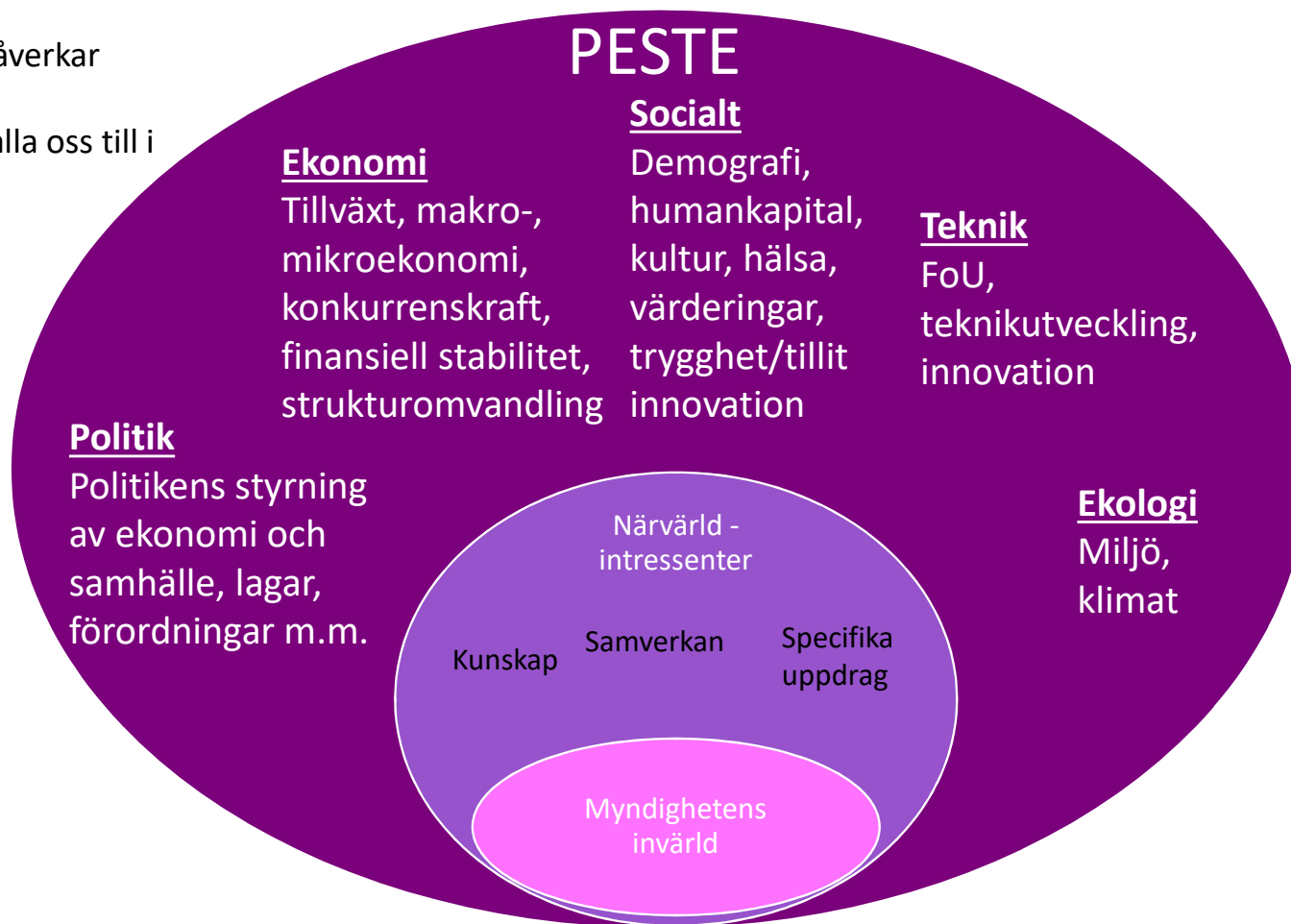
... t.o.m. 10 jan

Omvärldskarta

Målbild: **Konkurrenskraften** i Sveriges näringsliv stärks och regionernas **tillväxt** ökar

Vilka områden i omvärlden påverkar målbilden?

Vilka intressenter bör vi förhålla oss till i vår verksamhet?

Omvärldspaning - Politik

- ▶ Tillväxtanalys om stödinstrumentens samstämmighet
- ▶ EU kommissionen ser behov av större tillskott från medlemsländer till EU:s budget

Omvärldspaning - Ekonomi

- ▶ OECD Territorial Review of the Megaregion of Western Scandinavia: *The Rise of City Networks and Megaregions* (tips om kommande publikation)
- ▶ Minskat nyföretagande under 2017
- ▶ Ökade konkurser under 2017
- ▶ Startup-bolag fokuserar på Europa och USA; Kina starkt alternativ

Omvärldspaning – Socialt och Teknik

Socialt

- Utbildad personal viktigast för tillväxten enligt ny avhandling från GU

Teknik

- Tillväxtanalys – Rapport om digitalisering och produktivitet

Omvärldspaning – ekologi

- Om den cirkulära ekonomins betydelse
- Femårsregeln hindrar miljöteknikbolag från att växa

Om stödinstrumentens samstämmighet

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2017-12-22-stodinstrumentmixens--samstammighet---strategin-smart-industri-och-delen-industri-4.0.html>

22 dec: Tillväxtanalys om Smart industri och delen Industri 4.0

- Tillväxtanalys har i uppdrag att genomföra analyser och förbereda kommande utvärderingar i regeringens arbete med strategin Smart industri. Den här rapporten är en del i detta arbete och tittar på samstämmigheten mellan politiska mål, de stöd som tillsammans implementerar politiken och stödets förväntade resultat.
- I den här rapporten synliggörs genomförandemyndigheternas arbete och alla de stöd som lanserats i delen Industri 4.0 inom strategin Smart industri.
- Resultaten visar att politiken och stödmixen inom Industri 4.0 inte ”matchar” fullt ut. Empirin synliggör att två av de fem politiska delmålen för Industri 4.0 implementeras i andra delar av strategin.
- I valet av stödinstrument framträder också intressanta resultat. Analysen av stödmixen tyder på att en genomförandemyndighet har stöd som riktas mot spetsen och en annan har stöd till bredden.

Krav på nya miljarder till EU-budget

10 jan: EU kommissionen

- EU kommer behöva större tillskott från medlemsländer på uppåt 150 miljarder kronor per år jämfört med dagens nivå. Sverige kan förlora sina miljardrabatter samtidigt som nya EU-skatter föreslås.
- Detta beror dels på Storbritanniens utträde som kommer leda till ett årligt bortfall på motsvarande 120 - 150 miljarder kronor per år. Samtidigt har EU fått nya uppgifter, bland annat när det gäller gränsbevakning, migration och säkerhet, som väntas kosta ytterligare ungefär 100 miljarder kronor årligen jämfört med dagens budgetnivå. Detta behöver hanteras genom dels nedskärningar dels ökade inbetalningar från EU-länderna.
- När det gäller nedskärningar kan samtliga EU:s program vänta sig minskade anslag på sammanlagt 80-95 miljarder kronor. Två EU-program kommer dock skonas.
 - Det finns två program där vi vill undvika nedskärningar och där vi till och med kan öka utgifterna. Det är Erasmus och Horizon efter 2020, med andra ord, forskning och utveckling, sade Günther Oettinger, EU:s budgetkommissionär.
- Till Sveriges Radio säger finansminister Magdalena Andersson att hon är kritisk till att EU-kommissionen vill slopa alla rabatter på medlemskapsavgiften. Sverige säger alltså nej till att medlemsländerna ska tvingas betala mer till EU när Storbritannien lämnar, tvärtom måste kostymen krympas.
 - Vi tycker att det är naturligt att EU-budgeten krymper när vi blir 27 medlemsländer istället för 28. Vi vill naturligtvis också värna den svenska avgiften, säger Magdalena Andersson. <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6859192>

OECD forthcoming: Territorial Review of the Megaregion of Western Scandinavia

Lanseras 15 mars 2018 i Göteborg (spaning av Sigrid Hedin)

- OECD:s pågående arbete kring begreppet "megaregioner" handlar om att städer i ett sammanhängande geografiskt område ska bli bättre på att "låna agglomerationsekonomi" av varandra. Utveckling av megaregioner kan ses som någonting som ska "leverera" tillväxt men även skulle kunna hjälpa till att "fördela tillväxt". En förutsättning för detta är förbättrad tillgänglighet. Nationell nivå bör vara drivande i en sådan utvecklingsprocess, men arbetet måste ske tillsammans med aktörer på lägre styrnivåer. En analysmässig utmaning i arbetet är brist på data för att fånga olika typer av kopplingar mellan städer. Särskilda utmaningar finns för städer som skiljs av en nationsgräns. I diskussionen kring begreppet poängterades att former för en megaregion sannolikt ser olika ut mellan länder och sammanhang och att konnektivitet per se är en för begränsad parameter för att fånga / skapa en megaregion. Även utmaningen kring vilka områden som kommer att inkluderas eller exkluderas i en megaregion lyftes fram - vilka områden kommer att hamna i megaregionernas skugga?
- Ett exempel på en möjlig gränsöverskridande megaregion har belysts genom studien Territorial Review of the Megaregion of Western Scandinavia. Denna studie omfattar totalt 8 städer och regioner i Norge (Oslo, Akershus, Østfold) och Sverige (Västra Götaland, Halland, Skåne, Göteborg och Helsingborg). Området har nästan 5 miljoner invånare och har många gemensamma nämnare, t ex förekomsten av en nordisk välfärdsmodell, hög innovationsförmåga samt komplementära egenskaper såsom olika styrkeområden (t ex turism och bioekonomi). Men för att kunna gå från ett "city-network" till megaregion krävs bl a bättre koordinerade investeringar inom nationell transportplanering. Ett verktyg som nämndes för detta var en "transport planning commission", här efterlyste OECD-sekretariatet erfarenheter från andra delar av världen.
- Representanter från de aktörer som beställt studien lyfte särskilt fram betydelsen av de nya insikter studien medfört tack vare att den egna utvecklingen satts in i ett större sammanhang. Nu behövs insatser för att utveckla en megaregion. Bl a krävs involvering av näringsliv och civilsamhälle samt en förbättrad transportinfrastruktur. Det lyftes också fram att "megaregion" är ett begrepp under utveckling och att blicken måste förlängas mot Danmark och Tyskland. En svaghet med studien är att studien inte täcker hela Öresundsregionen men detta förklaras av att danska aktörer valde att inte delta i studien i ett sent skede.
- En OECD-delegat som medverkat som s.k. peer-reviewer påpekade vikten av att inte enbart grunda en gemensam vision på ekonomiska argument utan även säkerställa involvering av medborgarna för att skapa integration och en gemensam identitet. Då det handlar om ett utvecklingsarbete gäller det också att vara inställd på att "Innovation may imply failures". Sverige lyfte fram att ett gemensamt prognosarbete mellan Norge och Sverige skulle kunna vara ett verktyg för att underlätta gemensam transportplanering. EU betonade att sammanhållningspolitiken är ett viktigt verktyg för att skapa kritisk massa över landsgränser.

Minskat nyföretagande under 2017

2 jan: Nya siffror från Bolagsverket

- Under 2017 minskade nyföretagandet i landet med en procent. Totalt registrerades 68 113 nya företag på Bolagsverket under året, vilket är 680 färre i jämförelse med 2016. Aktiebolag är fortsatt den mest populära företagsformen, men antalet minskade med 2,4 procent under 2017, enskilda näringsidkare ökade med 4,7 procent.
- Nyföretagandet minskade i 15 av 21 län under 2017. Största ökningen hade Dalarnas län med plus 11,1 procent och Norrbottens län med plus 7,8 procent. Största minskningen hade Blekinge län med minus 9,3 procent och Västerbottens län med minus 8,2 procent. Sett till antalet registrerades flest nya företag i Stockholms län med 24 355, en minskning med 1,8 procent för 2017.

Ökade konkurser under 2017

2 jan: Nya siffror från UC

- För helåret 2017 ökade antalet konkurser med 3 procent, enligt statistik från kreditupplysningsföretaget UC.
 - Det är oroväckande siffror vi stänger 2017 med. Ser vi tillbaka så långt som 2015 hade vi inte en enda månad med ökat antal företagskonkurser. För 2016 är det endast en månad. Jag kan tänka mig att det konsekvent ökande antalet företagsbedrägerier kan vara en anledning till varför det ser ut som det gör för 2017, kommenterar Richard Damberg på UC.
- UC har under hela 2017 rapporterat om den alarmerande negativa utvecklingen i framför allt två stora branscher, byggbranschen och inom hotell och restaurang. Byggbranschen ökade totalt med 10 procent och hotell- och restaurangbranschen med 19 procent för 2017.

Startup-bolag vill främst expandera i Europa och USA; Kina starkt alternativ

Nov 2017: spaning av Karin Östberg

- Startupbolag drömmer om internationell expansion främst i Europa och USA men Kina kommer starkt som alternativ. De tre största utmaningarna för startups som vill växa internationellt är kunskap om den lokala marknaden, kontaktnät på plats och finansiering.
- En ny undersökning gjord av Ipsos på uppdrag av Danske Bank visar att även byråkrati och kunskap om lagar och regler utgör hinder för att göra verklighet av sina drömmar. Den svenska start-upen tänker globalt redan i ett tidigt skede. När man planerar för nästa steg är det främst Europa som är målet tätt följt av USA. Men allt fler har fått upp ögonen för Kina.
- Undersökningen visar bland annat detta:
 - Nästan alla, 96 procent av de intervjuade företagen uppger att de har ambitionen att finnas på fler marknader utanför Sverige.
 - 40 procent vill nå den kinesiska marknaden, 23 procent svarar att de vill etablera företaget i Kina och 26 procent uppger att de vill sälja sina produkter eller tjänster till den kinesiska marknaden.
 - 64 procent ser finansiering som en av de största utmaningarna för att expandera till fler marknader.

Utbildad personal viktigast för tillväxten

http://www.esbri.se/artikel_visar.asp?id=1972

15 dec: ESBRI nyhet

- Det kan låta självklart att kunskap påverkar innovation. Och att innovationsförmåga i sin tur leder till att företagen presterar bättre. Men sambandet är inte alltid så kristallklart som det låter. I avhandlingen *Exploring Knowledge Intensity in Entrepreneurship. A Quantitative Study of Knowledge, Innovation and Performance in Entrepreneurial Firms* har Ethan Gifford djupdykt i stora mängder data för att ta reda på mer om hur det sambandet ser ut.
 - Det är viktigt att förstå de faktorer som driver tillväxt i nya företag i den nya ekonomin. Kunskapsbaserade aktiviteter är viktigare än någonsin för ekonomisk tillväxt och en väl fungerande välfärd, säger han.
- Gifford har studerat hur nya, kunskapsintensiva och entreprenöriella företag använder olika former av kunskap för att öka sin prestationsförmåga och konkurrenskraft. Hur ser sambandet mellan intern och extern kunskapsintensitet ut? Hur påverkar den interna och externa kunskapsintensiteten innovationsförmågan? Och hur påverkas företagets prestation, mätt i sysselsättning och omsättning?
- Intern kunskapsintensitet handlar bland annat om grundarnas bakgrund och utbildningsnivån hos de anställda. Sammansättningen av den interna kunskapen påverkar hur företaget värderar och tar in kunskap utifrån – den externa kunskapsintensiteten.
 - Det gäller att ha en bra mix bland medarbetarna. Att grundarteamet kompletterar varandra är bra, och här är det tidigare entreprenöriell erfarenhet som har störst betydelse. Men det är ännu viktigare vem man väljer att anställa. Personalens utbildningsnivå är en jättstor del av den interna kunskapsnivån. Sammanlagt leder det till nya kreativa kombinationer inom organisationen, och avgör hur bra företaget tar till sig ny kunskap. Det i sin tur ger innovationskraft och förbättrad prestation.

IT-användning och företagens produktivitet

http://www.tillvaxtanalys.se/download/18.25efc2a915fe149a654a0559/1513927535376/pm_2017_16_IT-anv%C3%A4ndning%20och%20f%C3%B6retagens%20produktivitet.pdf

22 dec: Ny rapport från Tillväxtanalys

- Användningen av mjukvara för affärssystem kan användas som proxy för grad av digitalisering då de är nära kopplade till användning av andra digitala applikationer. Av denna anledning studeras särskilt kopplingen mellan användning av mjukvara för affärssystem och produktivitet i företagen.
- Resultaten visar att företag som använder mjukvara för affärssystem i allmänhet är mer produktiva än företag som inte använder dessa tekniker. Det tycks också finnas ett positivt samband mellan produktivetspremien på branschnivå och andelen företag i respektive bransch som använder mjukvara för affärssystem.

Om den cirkulära ekonomins betydelse

20 dec: spaning av Axel Nekham

- Det cirkulära tänkandet att dela resurser har slagit rot. Enbart under det senaste kvartalet utgjorde stockholmarna cirka 40% av landets "cirkulister" – trots att bara knappt en fjärdedel av landets invånare bor i regionen. Den cirkulära ekonomin i Stockholm uppgick till minst 40 miljarder kronor under tredje kvartalet 2017, vilket motsvarar minst 1% av Sveriges BNP. Detta enligt en rapporten framtagen på initiativ av bildelningstjänsten Drive Now som har tagit fram underlag tillsammans med vad de anser är aktörer inom den cirkulära ekonomin, som Blocket, Hygglo, ResQ Club och Task Runner.
- I rapporten hävdas vidare att de flesta av de som någon gång prövar delningstjänster fastnar och blir återkommande kunder. Enligt rapporten är medelåldern bland "cirkulisterna" relativt låg, drygt 30 år, men cirkulismen är utbredd över flera ålderskategorier. Enligt företagen bakom rapporten är närhet och enkelhet avgörande för att cirkulära tjänster ska fungera.

Femårsregeln hindrar miljöteknikbolag från att växa

<http://www.ivl.se/download/18.1369484715f59ce4bab1c92/1511961302498/C263.pdf>

29 nov: IVL rapport

- Många i dag framgångsrika miljöteknikföretag nådde en tydlig tillväxtfas först vid det nionde verksamhetsåret. Det betyder att gränsen för EU:s investeringsstöd, som är satt till fem år, är för snävt för miljötekniksektorn. Det hävdar IVL Svenska Miljöinstitutet i en ny studie.
- Enligt IVL:s studie går de miljöteknikföretag som lyckas växa i genomsnitt över från att vara mikroföretag till småföretag först efter 13 verksamhetsår. IVL:s studie baseras på 443 stödberättigade aktiebolag och data som sträcker sig 30 år tillbaka i tiden.
 - ”Det här behöver analyseras vidare. Innovativa företag bryter ny mark, är mer oprövade, vilket kan göra att vägen till marknaden är längre än för annan miljöteknik. Samtidigt behöver vi de här företagen. Ett bredare genomslag av miljöteknik och miljöinnovationer kan bidra till de tekniksiften som krävs för att ställa om till en hållbar utveckling”, säger Andreas Englund, affärsutvecklare på IVL Svenska Miljöinstitutet, i en kommentar. IVL anser att regeringen bör agera mot EU och föreslå en översyn av femårsregeln.

Värt att notera

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
8/1 Omni	Fler i jobb när handläggare byttes mot robot - exemplet Trelleborgs kommun. http://omni.se/flu-i-jobb-nar-handlaggare-byttes-mot-robot/a/zLrAEr
13 dec	AI skapar fler jobb än som försvinner, enligt ny analys av Gartner. https://www.gartner.com/newsroom/id/3837763
8 jan	Vinnova-skrift om erfarenheter kring innovationsarbete inom hållbar stadsutveckling: https://www.vinnova.se/contentassets/00e6770fa6bd40679e033b2849c4c7d6/leda-och-organisera-innovation-for-hallbara-samhallen_.pdf
28 dec	Kina har skapat ett "grönt" utvecklingsindex https://www.aktuellhallbarhet.se/kina-har-skatat-ett-gront-utvecklingsindex/
21 dec Regeringen	Vinnova ska kartlägga potentialen för AI i Sverige http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/12/potentialen-for-ai-i-sverige-ska-kartlaggas/

Värt att notera

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
16 dec Omni	Cameron leder fond för brittisk-kinesiska investeringar (inom ramen för Belt and Road initiativet) https://omniekonomi.se/cameron-forgrundsfigur-for-gyllene-era/a/G1aAQJ
22 dec euobserver	Europe's 'best-kept secret' - its booming bio-economy https://euobserver.com/science/140395
17 dec Independent	The economic trends to look out for in 2018 http://www.independent.co.uk/voices/boom-asset-prices-interest-rates-us-chinese-debt-what-to-look-out-for-2018-a8115476.html

Aktuell debatt

Datum/Källa	Händelse (+ev. länk)
DN Debatt 4/1 https://www.dn.se/debatt/volvoaffaren-visar-problem-med-svensk-kapitalbildning/	DN Debatt. "Volvoaffären visar problem med svensk kapitalbildning" En politik som nonchalerar att stora delar av näringslivet säljs ut till riskkapitalister, hedgefonder och utländska ägare är inte hållbar för 2000-talet, skriver forskaren Sophie Nachemson-Ekwall. Det finns därför all anledning att vi redan nu förbereder oss för den tid då framtiden såväl för Volvos 37 000 anställda i Sverige som Västsveriges fordonskluster och forskningen vid våra tekniska högskolor dikteras från Peking snarare än Stockholm. Det kommer att påverka oss alla. Vi har själva skapat en inhemsk kapitalbrist. Vi har haft en mångårig hård och snedvridande beskattning av det privata sparandet och höga inkomstskatter. Familjeföretagens oförmåga att växa och bristen på svenska affärsänglar är väl omskriven. Mindre känt är att de röststarka A-aktier, som en gång i tiden försvarats av svenska regeringar för att skydda ett svenskt långsiktigt ägande, i stort sett aldrig köps av svenskar. A-aktien har i stället blivit en av våra mer lukrativa exportvaror.
SvD 8/1 Baserad på Entreprenörskapsforums rapport https://www.svd.se/allvarliga-problem-med-sveriges-konkurrenskraft	"Hur står det egentligen till med svensk ekonomi?" Magdalena Andersson säger att ekonomin är stark och att Sverige är rustat för framtiden. Vi delar inte denna entydigt positiva bild av den svenska ekonomin. den nuvarande tillväxten måste ses i ljuset av expansiv penning- och finanspolitik under en pågående högkonjunktur. Den centrala skillnaden ligger i att regeringen fokuserar på Sveriges ekonomiska tillväxt just nu, medan kritikerna ifrågasätter den svenska ekonomins långsiktiga förmåga att upprätthålla en hög produktivitetstillväxt. Sett ur detta perspektiv är det inte alls säkert att det går bra för Sverige. Svensk konkurrenskraft är temat för en nyligen utkommen rapport från Entreprenörskapsforum.
DN 15 dec https://www.dn.se/debatt/tillit-till-medarbetarna-okar-bade-effektivitet-och-kvalitet/	DN Debatt: Tillit till medarbetarna ökar både effektivitet och kvalitet Den teoretiska basen är solid. Genom att minska detaljstyrningen kan man öka effektiviteten, kvaliteten och arbetsglädjen i organisationer. Tillit är ett sätt att styra organisationer; en styrningsfilosofi för en tid då vi har insett att det finns gränser för hur långt man kan nå med reglering, skriver Louise Bringselius och Bo Rothstein.

Pedagogisk bild om möjliga utfall av Brexit

